

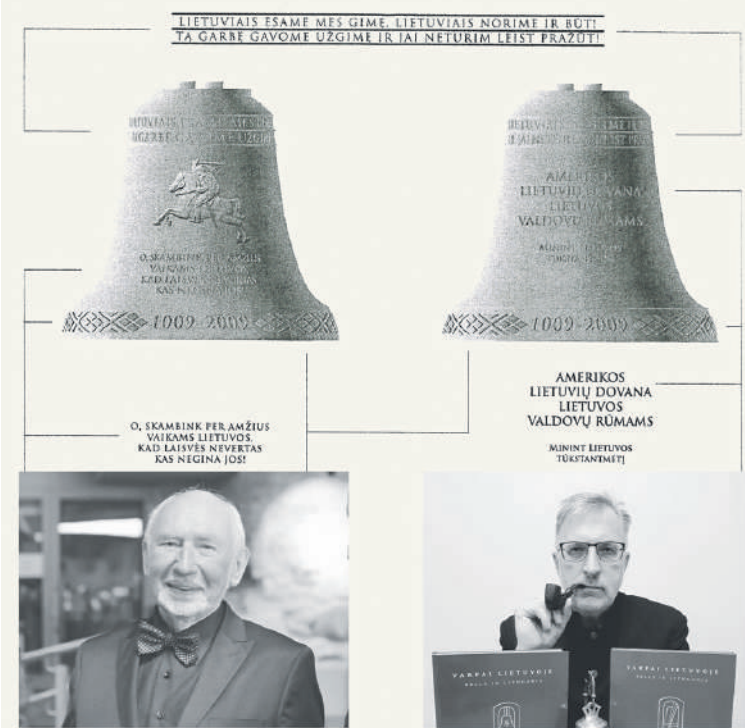
TIKĖJIMO TIESŲ TILTAI

Bažnyčios varpas – žemės ir dangaus jungtis

Ukmergės kraštotyros muziejuje
Balandžio 8-ąją (penktadienį) 16:00 valandą

Knygų „Užkopus į varpų bokštą“ ir „Varpai Lietuvoje“ pristatymas

Knygas pristatys Lietuvos kampanologų draugijos nariai
Renasas Dūda ir Libertas Klimka

Muziejaus renginiai fotografuojami, filmuojami ir viešinami
Informacija: www.UkmergesMuziejus.lt | [www.FB.com/muziejus](https://www.facebook.com/muziejus)

Varpus, net ir nūdienos moderniam pasaulyje, girdime dažnai. Tačiau neretai pamirštame apie jų prasmę kultūriniam paveldui.

„Bažnyčios varpas – žemės ir dangaus jungties simbolis; jo prakilnūs garsai kviečia maldai, susikaupimui, prisiminimui, per teikia kokią svarbią žinią“, – taip profesorius Libertas Klimka knygoje „Užkopus į varpų bokštą“ apibrėžia varpų paskirtį.

Knygos „Varpai Lietuvoje“ autorius Renatas Dūda teigia, kad varpų esmė yra „Garbinti Dievą, sušaukti žmones, suburti dvasininkus, apverkti mirusiuosius, nuginti žaibus ir marą, paraginti abejingus, papuošti šventes.“

Varpai, pakabinti aukštuose bokštuose, nuo seno kviesdavo žmones susirinkti, drauge džiaugtis, švęsti, melstis ir gintis nuo priešų.

Patys skambiausi varpai buvo liejami iš bronzos, tačiau dėl brangumo, sunkiais laikais varpus liejo iš plieno ir ketaus. XIX a. pr. Švedijoje varpai buvo daromi iš stiklo, kai kur – iš molio.

Vienam varpui nulieti reikėdavo 2–3 metų. Meistrui tai būdavo labai didelė atsakomybė, nes

negalima iš anksto apskaičiuoti garso skambesio.

Manoma, kad seniausias varpas Lietuvoje yra Semeliškių varpas, išlikęs Semeliškių Šv. Lauryno bažnyčioje – datuojamas 1442 m., o Semeliškėse laikomas nuo 1927 m. Sunkiausias pasaulyje varpas yra Maskvos Kremliuje, jo pavadinimas – „Varpų karalius“ (rus. car kolokol). Šis varpas 1733–1735 m. nulietas tėvo ir sūnaus Matorinų, sveria 202 tonas, 6,14 m aukščio. 2004 m. pastatytas Sergijev Posado mieste (Rusijoje) varpas sveria 72 tonas, o garsas girdimas net už 100 km. Kinijoje yra varpas, sveriantis 108 tonas.

Ukmergės kraštotyros muziejus kviečia sužinoti apie varpų svarbą istorijos tėkmėje. Balandžio 8-ąją (penktadienį) 16 valandą vyks knygų „Užkopus į varpų bokštą“ ir „Varpai Lietuvoje“ pristatymas. Knygas pristatys Lietuvos kampanologų draugijos nariai R. Dūda ir L. Klimka.

Už inf.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ apie Ukmergės rajoną

Vykdydami projektą „Tikėjimo tiesų tiltai“ supažindiname skaitytojus su „Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos“ originaliais straipsniais apie Ukmergės rajoną, spausdintais prieš pusę amžiaus.

Žemaitkiemis (Ukmergės rajonas). 1976.VI.6 Žemaitkiemio parapijos bažnyčioje vyko kun. Vytauto Kapočiaus primicijos. Išskilmėse dalyvavo Žemaitkiemio 8-metės mokyklos moksleiviai. Aštuntokė Roma Šlaitaitė procesijoje nešė altorėlį. Praėjus vienai savaitei, mokykloje mergaitė tardė mokytoja Ana Ulozienė ir mokyklos direktorius Stasys Misiūnas. Mokytojai klausinėjo Romutę, kas jai liepė eiti į procesiją, kas davė rūbus ir apie kitas smulkmenas. Mokinė atsakiusi, kad ji pati einanti į bažnyčią ir į procesiją.

Buvo sušauktas 8-os klasės mokinių susirinkimas ir sprendžiamas klausimas, kaip nubausti „nusikaltėlę“. Klasės draugai siūlė Romai parašyti papeikimą, o komjaunuolė Danguolė Šniraitė užprotestavo: „To yra per mažą! Siūlau griežtą papeikimą.“ Romai Šlaitaitėi buvo sumažin-

tas elgesys iki patenkinamo, o į charakteristiką įrašyta: „Roma anksčiau buvo tėvų vedama į bažnyčią, o dabar, kaip mokinė, yra neprincipinga.“

Mokyklos direktorius Misiūnas veda aršią ateistinę kovą. Gavėnios metu visiems mokiniams, nuo I iki VIII klasės, skaitomos ateistinės paskaitos.

Savaitę prieš Kalėdas Žemaitkiemio aštuonmetėje mokykloje pasirodė skelbimas, kad 1976. XII.25 9 val. (tuo metu Žemaitkiemio bažnyčioje vyksta Bernelių Mišios) bus demonstruojamas kino filmas „Juodoji procesija“. Visų mokinių dalyvavimas būtinas, o kas neatvyksią, grasinama sumažinti elgesio pažymį. Minėto filmo metu komentarus teikė pats direktorius, kritikuodamas ir pajuokdamas Bažnyčią, kunigus bei tikinčiuosius, taip pat buvo bauginami tikintieji vaikai.

Kad Kalėdų dieną mokiniai nedalyvautų šv. Mišiose, mokyklos direktorius Misiūnas suorganizavo ekskursiją į Kauną.

Nuo mokyklos direktoriaus Misiūno neatsilieka ir jo žmona Alfa Misiūnienė, dirbanti Žemaitkiemio med. punkte felčere. Be

jokių iškviatimų ji lankosi pas tikinčių mokinių tėvus, išjuokdama jų įsitikinimus ir įvairiai juos bauginama.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, 1976 m. Nr. 26

Deltuva (Ukmergės rajonas). 1978 m. lapkričio iš 4 į 5 naktį vagys bandė įsiveržti pro duris į Deltuvos bažnyčią, bet, kažkam pasimaišius, piktadariai paspruko.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, 1979 m. Nr. 36

Siesikai (Ukmergės rajonas). 1978 m. lapkričio 28 d. Siesikų vid. mokyklos direktorius Latvys terorizavo Mišioms patarnaujančius moksleivius: Raimondą Tiškų, Antaną Maželį ir Egidijų Tarnauską. Mokytojų kambaryje vaikai buvo tardomi, barami ir bauginami. Jiems buvo uždrausta ateityje patarnauti šv. Mišioms.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“, 1979 m. Nr. 37

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

„Ateik, kol laukiamas, išeik, kol mylimas“

Ugnės Rudinskaitės darbai.

Ukmergės Vlado Šlaito viešojoje bibliotekoje atidaryta nauja kaulietės grafikos Ugnės Rudinskaitės autorinės knygelės „Ateik, kol laukiamas, išeik, kol mylimas“ paroda. Ji atidaryta specialiai Knygnešio dienai pažymėti ir visiems knygos bičiuliams, meno mylėtojams gerą nuotaiką suteikti...

„Ateik, kol laukiamas, išeik, kol mylimas.“ Tai – žodžiai, atpūsti su pavasario vėju, ataidėję su paukščių klegėjimu, žodžiai, surinkę tiek juoko ir tiek kartelio, įveikę ilgus, neatmenamus kelius, jie ir dabar kelia svarbius klausimus, nevertus užmaršties. Jie kuria istorijas, vis dar atpažįstamas mūsų pačių gyvenimuose. Taip jausmingai parodą pristato biblioteka.

Ugnė Rudinskaitė – juodai baltos grafikos meno atstovė, iliust-

ruotoja, dizainerė, meno mokyklos mokytoja. Iš prigimties esanti knygų pasaulio vaikas, įtrauktas begalybių, atsiveriančių tarp teksto ir vaizdo. Ji kuria knygas, dalyvauja parodose, dirba su tradicinėmis grafikos technikomis, ieško subtilių jų derinių su šiuolaikinėmis technologijomis. Dirbdama grafinio dizaino srityje siekia atskleisti kuo daugiau natūralios ir jausmingos vizualinės išraiškos, virpančio gyvybiškumo. Visą kūrybą siejanti gija talpina savyje daugiasluoksniskumą, simbolišką ir poetinę kalbą. Visuose darbuose galima pajusti psichoanalitinį žvilgsnį.

Autorės atrinktų ir iliustruotų lietuvių liaudies patarlių knygos „Ateik, kol laukiamas, išeik, kol mylimas“ puslapiuose perspina itin išraiškingos lietuvių liaudies

patarlės ir priežodžiai su abstrakčių nuojautų ir netiesioginės, lyrinės simbolikos piešiniais. Jie apgaulia vienas kitą, tapdami atidentis pavaislu, kviečiančiu videntesiam žvilgsniui ir gilesnei analizei, akimirks stabtelėjimui ir pamintijimui.

Šios knygos tikslas – išsaugoti iš kartos į kartą keliavusį tautinį palikimą, kad, modernėjant ir kintant kultūrai bei kasdieniam gyvenimui, jis nebūtų nustumtas į užmarštį kaip atgyvenęs ir nebeaktualus.

O kas, jei visos primirštos ir nutolusios patarlės bei priežodžiai šiandien atgytų mūsų kasdienybėje?

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

